

پژوهشکده شورای نگهبان

اصول قانون اساسی

در پرتو نظرات شورای نگهبان

عنوان

بررسی اصل بیست و پنجم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۳۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۷/۲۸

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل بیست و پنجم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۰/۱۳۹۳

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۷/۲۸

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

- ۲ اصل بیست و پنجم.....
- ۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی..... ۲
- ۱-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح تأسیس وزارت اطلاعات..... ۲
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران..... ۳
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان..... ۳
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی.... ۳
- ۵- تذکرهای ارشادی و قانونی شورای نگهبان..... ۳

اصل بیست و پنجم

بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هرگونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۸۷۷۰ مورخ ۱۳۶۲/۳/۱۲ شورای نگهبان در خصوص طرح تأسیس وزارت اطلاعات مصوب ۱۳۶۲/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- چون مستفاد از اصل ۲۵ قانون اساسی، ممنوعیت تجسس در سطح همگانی و مردمی است و استثناء «مگر حکم قانون» شامل تجویز این نوع تجسس عام و آموزش آن نمی‌شود، بند (هـ) ماده (۱۴) و عبارت «با حداکثر استفاده از نیروهای مردمی» در بند (الف) ماده مزبور،^۱ با اصل ۲۵ قانون اساسی مغایر شناخته شد و از

۱. ماده ۱۴- شرح وظایف وزارت اطلاعات:

الف- کسب و جمع‌آوری اخبار با حداکثر استفاده از نیروهای مردمی و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی
ب- کشف توطئه‌ها و فعالیت‌های براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران
ج- حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه
د- آموزش و کمک‌های لازم به ارگان‌ها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها تبصره- هر یک از ارگان‌ها و نهادها، مسئول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.
ه- بالا بردن سطح آگاهی و آموزش اطلاعاتی جامعه برای مردمی‌کردن کسب اخبار.
و- ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمان‌ها و ارگان‌ها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها

ز- همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم باشند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۶۲/۴/۲۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۰- شرح وظایف وزارت اطلاعات:

الف- کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی
ب- کشف توطئه‌ها و فعالیت‌های براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران
ج- حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه
د- آموزش و کمک‌های لازم به ارگان‌ها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها

جهت انطباق با موازین شرعی نیز به تأیید اکثریت فقها نرسید.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اسانامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تذکرهای ارشادی و قانونی شورای نگهبان

تبصره- هر یک از ارگان‌ها و نهادها، مسئول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.

ه- بالا بردن سطح آگاهی و آموزش اطلاعاتی جامعه

و- ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمان‌ها و ارگان‌ها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها

ز- همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم باشند.

نظر شماره ۹۱۸۱ مورخ ۱۳۶۲/۵/۲ شورای نگهبان در خصوص طرح تأسیس وزارت اطلاعات مصوب ۱۳۶۲/۴/۲۰ مجلس شورای اسلامی:

ایراد شورای نگهبان نسبت به بند (ه) ماده (۱۴) که اکنون بند (ه) ماده (۱۰) شده است و در ردیف (۵) نظریه شورای نگهبان ذکر شده، به قوت خود باقی است و با حذف عبارت «برای مردمی کردن کسب اخبار» رفع اشکال نمی‌شود، بلکه «آموزش اطلاعاتی جامعه» از وظایف وزارت اطلاعات نیز باید حذف شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۲/۵/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۰- شرح وظایف وزارت اطلاعات:

الف- کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی

ب- کشف توطئه‌ها و فعالیت‌های براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران

ج- حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه

د- آموزش و کمک‌های لازم به ارگان‌ها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها

تبصره- هر یک از ارگان‌ها و نهادها، مسئول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.

ه- ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمان‌ها و ارگان‌ها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها

و- همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم باشند.

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نکهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir